

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ФАХ

(фахова профілізація «Фортепіано»)

Спеціальність	025 Музичне мистецтво	
Галузь знань	02 Культура і мистецтво	
Ступінь вищої освіти	Бакалавр	
Освітньо-професійна програма	Сольне інструментальне та вокальне виконавство	
Курс	1 – 4	
Семестр	1 – 8	
Обсяг дисципліни (години / кредити ЄКТС)	720 годин / 24 кредити ЄКТС	
Статус дисципліни (обов'язкова / вибіркова)	Обов'язкова	
Мова викладання	Українська	
Інформація про викладача	Прізвище, ім'я, ім'я по батькові	Горецька Наталія Вікторівна
	Науковий ступінь, вчене / почесне звання	Кандидатка педагогічних наук, Заслужена діячка мистецтв України, професорка
	Посада	Професорка, завідувачка кафедри
	Профіль викладача	https://num.kharkiv.ua/assets/img/structure/faculties/special-piano/Goreczka.pdf
	e-mail	ngorezn@gmail.com
Інформація про викладача	Прізвище, ім'я, ім'я по батькові	Сухленко Ірина Юріївна
	Науковий ступінь, вчене / почесне звання	Кандидатка мистецтвознавства, професорка
	Посада	Професорка
	Профіль викладача	https://num.kharkiv.ua/assets/img/structure/faculties/special-piano/Suhlenko.pdf
	e-mail	irinasukhlenko@gmail.com
Інформація про викладача	Прізвище, ім'я, ім'я по батькові	Чернявська Маріанна Станіславівна
	Науковий ступінь, вчене / почесне звання	Кандидатка мистецтвознавства, професорка
	Посада	професорка

	Профіль викладача	https://num.kharkiv.ua/assets/img/structure/faculties/special-piano/Chernyavska.pdf
	e-mail	pianokisa@gmail.com
Інформація про викладача	Прізвище, ім'я, ім'я по батькові	Юшкевич Сергій Юрійович
	Науковий ступінь, вчене / почесне звання	Кандидат мистецтвознавства, Заслужений артист України, доцент
	Посада	Доцент
	Профіль викладача	https://num.kharkiv.ua/assets/img/structure/faculties/special-piano/Yushkevich.pdf
	e-mail	yushkevitch12@gmail.com
Інформація про викладача	Прізвище, ім'я, ім'я по батькові	Попов Юрій Кирилович
	Науковий ступінь, вчене / почесне звання	Кандидат мистецтвознавства, доцент
	Посада	Доцент
	Профіль викладача	https://num.kharkiv.ua/assets/img/structure/faculties/special-piano/Popov.pdf
	e-mail	ukropov1@gmail.com
Інформація про викладача	Прізвище, ім'я, ім'я по батькові	Копелюк Олег Олексійович
	Науковий ступінь, вчене / почесне звання	Кандидат мистецтвознавства, доцент
	Посада	Доцент
	Профіль викладача	https://num.kharkiv.ua/assets/img/structure/faculties/special-piano/Kopeluk.pdf
	e-mail	kopelyukoleg@gmail.com
Інформація про викладача	Прізвище, ім'я, ім'я по батькові	Бондаренко Марія Василівна
	Науковий ступінь, вчене / почесне звання	Кандидатка мистецтвознавства, доцентка
	Посада	Доцентка
	Профіль викладача	https://num.kharkiv.ua/assets/img/structure/faculties/special-piano/Bondarenko_2022.pdf
	e-mail	mariia_bondarenko@ukr.net
Інформація про викладача	Прізвище, ім'я, ім'я по батькові	Седюк Ігор Олегович
	Науковий ступінь, вчене / почесне звання	Кандидат мистецтвознавства, доцент
	Посада	Доцент
	Профіль викладача	https://num.kharkiv.ua/assets/img/structure/faculties/special-piano/Sedyuk.pdf
	e-mail	grandpiano1811@gmail.com
Інформація про викладача	Прізвище, ім'я, ім'я по батькові	Фекете Ольга Валентинівна
	Науковий ступінь,	Кандидатка мистецтвознавства, доцентка

	вчене / почесне звання	
	Посада	Доцентка
	Профіль викладача	https://num.kharkiv.ua/assets/img/structure/faculties/special-piano/Fekete.pdf
	e-mail	olgafekete65@gmail.com
Інформація про викладача	Прізвище, ім'я, ім'я по батькові	Воскобойніков Яків Володимирович
	Науковий ступінь, вчене / почесне звання	Доктор філософії, старший викладач
	Посада	Старший викладач
	Профіль викладача	https://num.kharkiv.ua/assets/img/structure/faculties/special-piano/Voskoboinikov.pdf
	e-mail	yakov.voskoboinikov@gmail.com
Анотація	<p>Навчальна дисципліна «Фах» спрямована на опанування здобувачами освіти обсягів знань, вмінь і навичок гри на спеціальному інструменті, що базуються на опрацюванні різностильового фортепіанного репертуару здобувача, як з викладачем, так і самостійно. Виконання здобувачем освіти широкого комплексу художніх і технічно-виконавських завдань відбувається у процесі поглиблення у специфіку виконання фортепіанних творів композиторів різних національних традицій і епох: від епохи Бароко до сучасності. Інтерпретація фортепіанних творів різних жанрів, епох і стилів залучає здобувача до осягнення як широкого комплексу піаністичних завдань, так і до творчого пошуку міждисциплінарних зв'язків у процесі вивчення творів.</p>	
Мета дисципліни	<p>Підготовка висококваліфікованих фахівців-піаністів, які гармонійно володіють художньою та технологічною сферами музично-виконавської майстерності. На основі залучення до світової та вітчизняної скарбниці музичної культури, у здобувачів освіти формуються індивідуальні інструментально-виконавські навички і художньо-естетичний світогляд майбутніх фахівців.</p>	
Програмні результати навчання	<p>ПРН1. Володіти професійними навичками виконавської, творчої та педагогічної діяльності. ПРН2. Володіти методами та навичками оркестрової та ансамблевої гри (ансамблевого/хорового співу), репетиційної роботи та концертних виступів. ПРН3. Визначати стильові і жанрові ознаки музичного твору та самостійно знаходити. ПРН5. Відтворювати драматургічну концепцію музичного твору, створювати його художню інтерпретацію. ПРН8. Здійснювати викладання гри на інструменті з урахуванням потреб здобувача освіти, цілей навчання, вікових та індивідуальних особливостей здобувача.</p>	
Загальні компетентності	<p>ЗК2. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності. ЗК6. Навички міжособистісної взаємодії. ЗК7. Здатність бути критичним і самокритичним.</p>	

	<p>ЗК8. Здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях.</p> <p>ЗК9. Здатність вчитися й оволодівати сучасними знаннями.</p> <p>ЗК11. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.</p> <p>ЗК12. Здатність працювати автономно.</p>
<p>Фахові (спеціальні) компетентності</p>	<p>СК1. Здатність демонструвати достатньо високий рівень виконавської майстерності.</p> <p>СК2. Здатність створювати та реалізовувати власні художні концепції у виконавській діяльності.</p> <p>СК4. Здатність усвідомлювати взаємозв'язки та взаємозалежності теорії та практики музичного мистецтва.</p> <p>СК6. Здатність використовувати професійні знання та навички в процесі творчої діяльності.</p> <p>СК9. Здатність розуміти основні шляхи інтерпретації художнього образу.</p> <p>СК11. Здатність оперувати професійною термінологією.</p> <p>СК13. Здатність використовувати широкий спектр міждисциплінарних зв'язків.</p> <p>СК17. Здатність застосовувати традиційні й альтернативні інноваційні технології музикознавчої, виконавської, композиторської, диригентської, педагогічної діяльності.</p> <p>СК18. Здатність свідомо поєднувати інновації з усталеними вітчизняними та світовими традиціями у виконавстві, музикознавстві та музичній педагогіці.</p>
<p>Зміст навчальної дисципліни</p>	<p><u>1 курс</u> <i>1 семестр</i> Академічний концерт: програма орієнтовно 10 хвилин (не регламентована). Залік (сумарна тривалість програми від 20 хвилин): 1). Й. С. Бах ДТК Прелюдія та fuga; 2). Класична соната повністю; 3). Віртуозна п'еса або етюд (можливо інструктивний).</p> <p><i>2 семестр</i> Академічний концерт: програма орієнтовно 10 хвилин (не регламентована). Екзамен (сумарна тривалість програми від 20 хвилин): 1). Й. С. Бах ДТК Прелюдія та fuga; 2). Класична соната повністю; 3). Віртуозний етюд; 4). Кантилена п'еса.</p> <p><u>2 курс:</u> <i>3 семестр</i> Академічний концерт: програма орієнтовно 10 хвилин (не регламентована).</p>

Залік (сумарна тривалість програми від 20 хвилин):

- 1). Поліфонічний багаточастинний клавірний твір;
- 2). Класичний, або романтичний твір крупної форми, за винятком сонати (варіації, рондо, фантазія тощо);
- 3). Віртуозний твір вільної форми.

4 семестр

Академічний концерт: програма орієнтовно 10 хвилин (не регламентована).

Екзамен (сумарна тривалість програми від 20 хвилин):

- 1). Поліфонічний твір в оригіналі;
- 2). Соната або концерт;
- 3). Два віртуозних етюди.

3 курс:

5 семестр

Академічний концерт: програма орієнтовно 10 хвилин (не регламентована).

Залік (сумарна тривалість програми від 20 хвилин):

- 1). Поліфонічний твір в оригіналі або обробці;
- 2). Твір крупної форми значної складності;
- 3). Віртуозний твір.

6 семестр

Академічний концерт: програма орієнтовно 10 хвилин (не регламентована).

Екзамен (сумарна тривалість програми від 20 хвилин):

- 1). Поліфонічний твір значної складності;
- 2). Твір крупної форми значної складності;
- 3). Віртуозний твір (бажано Ф. Шопена).

4 курс

7 семестр

Академічний концерт: програма загальною тривалістю орієнтовно 10 хвилин, яка має обов'язково включати клавірний твір Д. Скарлатті, А. Солера тощо, та вільний твір (твори) за вибором.

Залік (сумарна тривалість програми від 20-25 хвилин):

- 1). Твір епохи Бароко;
- 2). Циклічний твір;
- 3). Самостійно вивчений твір.

8 семестр

Академічний концерт: частина програми атестаційного екзамену.

Атестаційний екзамен (сумарна тривалість програми 25-30 хвилин):

- 1). Поліфонічний твір;
- 2). Класичний твір;
- 3). Романтичний чи сучасний твір значної складності;
- 4). Твір українського композитора.

Тематика індивідуальних занять з дисципліни, що пропонуються до вивчення під час занять:

Тема 1. Складові якісного прочитання авторського тексту

та опанування фактури музичного твору на етапі його розбору.

Тема 2. Акцентуація уваги студента на навичках уважного ставлення до аплікатури, під час розбору поліфонічного твору барокової доби.

Тема 3. Робота над аплікатурою у поліфонічних творах з метою досягнення зручності виконання, а також артикуляційної та інтонаційної виразності звучання.

Тема 4. Типовість та особливості форми твору, що вивчається.

Тема 5. Специфіка музичної мови поліфонічного твору барокової доби.

Тема 6. Опанування вправ для подолання труднощів поліфонічного голосоведіння.

Тема 7. Робота над розвитком технічних можливостей студента з урахуванням рівня його попередньої підготовки та індивідуальних фізично-моторних якостей.

Тема 8. Опрацювання окремих елементів музичного твору.

Тема 9. Особливості і послідовність роботи над творами віртуозного складу.

Тема 10. Робота над проблемами слухо-рухової координації, опрацювання вправ на матеріалі твору, що вивчається.

Тема 11. Робота над вдосконаленням артикуляційних навичок здобувача освіти, спрямованих на технічно якісне втілення фактури.

Тема 12. Робота над фактурою, як комплексом засобів музичної виразності.

Тема 13. Темпо-ритмічні жанрові особливості танців у старовинних сюїтах, подолання проблем виконання мелізматики.

Тема 14. Опанування формою через засоби музичної виразності при виконання варіацій.

Тема 15. Робота над рішеннями прийомів звуковидобування в залежності від стилістичних і жанрових ознак тематизму.

Тема 16. Робота над комплексом засобів для переконливого втілення романтичного стилю.

Тема 17. Розвиток музичного мислення та уявлень студента шляхом пошуку асоціацій та паралелей з літературними та живописними творами при розгляданні того чи іншого музичного твору.

Тема 18. Робота над особливостями творів малої форми, їх ритмічними, штриховими та динамічними особливостями з урахуванням вимог стилю і жанру.

Тема 19. Активізація самостійності творчих, інтерпретаторських рішень, виконавської ініціативи учня.

Тема 20. Виховання навичок цілісного виконання музичного твору розгорнутої форми.

Тема 21. Розвиток тембрального уявлення, колористичних можливостей фактури при виконанні творів малої форми.

	<p><i>Тема 22.</i> Стилiстичнi та жанровi особливостi творiв українських композиторiв ХІХ – першoї половини ХХ столiття.</p> <p><i>Тема 23.</i> Виявлення виконавського комплексу засобiв виразностi у творах класичного стилю.</p> <p><i>Тема 24.</i> Робота над особливостями артикуляцiї та орнаментики у творах класичного стилю.</p> <p><i>Тема 25.</i> Виявлення специфіки комплексу засобiв музичної виразностi у творах композиторiв-iмпресiонiстiв.</p> <p><i>Тема 26.</i> Вмiння досягати вiдповiдностi тому чи iншому стилю через певнi прийоми звуковидобування.</p> <p><i>Тема 27.</i> Акцентуацiя уваги студента на стилевих ознаках технiчних формул, притаманних тому чи iншому стилю епохи, штрихiв, аплікатури та iндивiдуальним композиторським особливостям музичної тканини.</p> <p><i>Тема 28.</i> Типовi закономірностi музичної мови, композицiйної структури та драматургiї сонат старовинних композиторiв.</p> <p><i>Тема 29.</i> Контроль за виконанням самостiйно вивченої п'єси.</p> <p><i>Тема 30.</i> Виконавське втілення стилю, жанру та iндивiдуальної суттєвостi твору.</p> <p><i>Тема 31.</i> Виховання у студента художнього смаку, естетичного вiдчуття, гармонiйного поєднання iнтелектуального та емоцiйного ставлення до виконавського процесу як необхідних умов розкриття його творчої особистостi, набуття осмисленої виконавської волi та невимушеної артистичностi.</p> <p><i>Тема 32.</i> Активiзацiя образно-асоцiативного мислення i уявлення.</p> <p><i>Тема 33.</i> Виявлення виконавського комплексу засобiв виразностi у творах сучасних стилiв.</p> <p><i>Тема 34.</i> Типовi закономірностi композицiйної структури та драматургiї новiтньої музики.</p> <p><i>Тема 35.</i> Стилєвi особливостi виконання творiв українських композиторiв (ХІХ столiття та сучасних).</p>
Види занять	Iндивiдуальнi заняття, самостiйна робота
Методи навчання	<p>Практичний метод (iндивiдуальнi заняття); наочний метод (метод iлюстрацiї i метод демонстрацiї); самостiйна робота (розв'язання завдань, виконання вправ).</p> <p>У процесi вивчення навчальної дисциплiни здобувачi вищої освiти вiдвiдують iндивiдуальнi заняття з педагогом.</p> <p>У процесi самостiйної роботи здобувачi використовують запропонованi методи роботи.</p>
Форми та методи оцiнювання	<p>Оцiнювання результатiв навчання студентiв здiйснюється за 100-бальною шкалою та шкалою ЄКТС вiдповiдно до Положення про органiзацiю та проведення поточного та семестрового контролю результатiв навчання здобувачiв вищої освiти.</p> <p>Поточний контроль (60 балiв): iндивiдуальна</p>

	<p>презентація виконавської роботи на академічному концерті, індивідуальні заняття, робота на практичному занятті, ситуаційні справи.</p> <p>Підсумковий семестровий контроль (40 балів): Індивідуальна презентація виконавської роботи на заліку, екзамені: 1, 3, 5, 7 семестр: залік (виконання програми, сумарною тривалістю – 25-30 хвилин); 2, 4, 6 семестр: екзамен 8 семестр: атестаційний екзамен (виконання програми до атестації).</p> <p>Умовою допуску до підсумкового семестрового контролю є виконання програми навчальної дисципліни й отримання оцінки за виконання завдань поточного контролю не менше ніж 20 балів. Мінімальна загальна кількість балів для отримання позитивної оцінки з дисципліни – 60.</p>
<p>Особливості та політики дисципліни</p>	<p>Під час вивчення навчальної дисципліни викладач та здобувачі освіти комунікують завдяки таким засобам, як Moodle, листування через e-mail, посилання на google-диск, Messenger, Google Meet (відеотелефонний зв'язок), документи Google (онлайн-текстовий редактор).</p> <p>Від студентів очікується регулярне відвідування усіх видів занять згідно з розкладом.</p> <p>Порядок повторного проходження контрольних заходів та ліквідації академічної заборгованості визначено Положенням про організацію та проведення поточного та семестрового контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти.</p> <p>Необхідною вимогою під час навчання є дотримання академічної доброчесності (списування під час поточного та підсумкового контролю заборонено (у т. ч. із використанням гаджетів).</p> <p>В Університеті панують взаємоповага, шанобливість, чесність.</p>
<p>Рекомендовані джерела інформації</p>	<p>Воробкевич, Т. П. (2001). <i>Методика викладання гри на фортепіано</i>. Львів.</p> <p>Горецька, Н. (2024). «Танці давидсбюндлерів» Р. Шумана: засоби і прийоми композиційної єдності циклу. <i>Fine Art and Culture Studies</i>, 4, 3–10.</p> <p>Горецька, Н., Попов, Ю. (2024). «Різдво» з циклу «Двадцять поглядів на немовля Ісуса» Олів'є Мессіана у інтерпретації Йозефа Ерміна. <i>Fine Art and Culture Studies</i>, 5, 67–77.</p> <p>Веркіна, Т. (2012). Креативний слух як основа професійної діяльності піаніста. <i>Проблеми взаємодії мистецтва, педагогіки та теорії і практики освіти</i>, 35, 7–19.</p> <p>Жуков, А. (2010). Про деякі сучасні тенденції в професійному розвитку піаніста. <i>Київське музикознавство</i>, 34, 3-12.</p> <p>Забара, М. (2011). Фортепіанні школи першої половини</p>

	<p>XIX століття та лейпцигська консерваторія. <i>Київське музикознавство</i>, 40, 174–184.</p> <p>Максимов, О. (2006). Виховання учня-піаніста: наслідування традицій та їх розвиток. <i>Мистецькі обрії</i>, 8-9, 252–258.</p> <p>Чернявська, М. С. (2015). Деякі особливості актуалізації виконавського інтонування фортепіанної фактури. <i>Проблеми взаємодії мистецтва, педагогіки та теорії і практики освіти</i>, 44, 128-140.</p> <p>Шукайло, В. Ф. (2020). <i>Педалізація у професійній підготовці піаніста</i>. Факт.</p> <p>Lokshuk, I., Cherednychenko, O., Kopeliuk, O., Sediuk, I., & Pototskyi, S. (2024). <i>Resilience and resistance: Ukrainian art under martial law</i>. <i>Amazonia Investiga</i>, 13(82), 70–80. https://amazoniainvestiga.info/index.php/amazonia/article/view/2872/4531</p>
--	---

Силабус розроблено відповідно до робочої програми навчальної дисципліни «Фах», затвердженої науково-методичною радою Харківського національного університету мистецтв імені І.П. Котляревського 26 серпня 2024 року, протокол №1.